

Maca Jogan

Zakon o slovenšni je totalka nepotreben!

Večletno prepiranje o tem, ali je zakon o varstvu slovenščine potreben ali ne, me je spodbudilo, da se tudi jaz – čeprav nisem slovenistka, temveč samo Slovenka – javno oglasim in povem svoje mnenje v skladu z vodilnim (jezikovnim) duhom časa.

Po mojemu globokemu prepričanju, je **poseben zakon o slovenščini ful nepotreben**, kar utemeljujem iz naslednjim:

- sedanje stanje je čisto kul, kar kaže performans javnega diskurza;
- obstaja mnogo resursov, skozi katere relevantni akterji implementirajo promocijo jezikovne omike v temu prostoru;
- na prvemu mestu se pozicionirajo masovni mediji, v katerih dominirajo novinarji, ki vsak dan ful skrbijo za implementacijo razumljive slovenščine;
- relevantno vlogo v sodobnem cajtu implementirajo šole, iz katerih prihajajo ful izobražene mlade generacije, ki se zavedajo, da samo skozi slovenščino ne moreš biti dost konkurenčen na mednarodnem trgu dela;
- znano je, da se z zakoni v temu slovenskemu prostoru nič ne doseže, da so zakoni redundantni in da je treba vse resurse usmeriti v edukacijo in občasno evalvacijo vsakdanjega diskurza koristnikov komuniciranja;
- glih tako je v temu prostoru znano, da je vsaki participant javnega diskurza multikulturen in da ve, kaj pomeni npr. pab, bof, šop, market, performans, Gasthaus, Restaurant, endžiou, implementirati, itd; vsak je lahko tudi juzer interneta, ki res rula;
- Slovenija je svobodna in odprta informacijska družba in v temu prostoru lahko vsaka tuja firma implementira svojo jezikovno kulturo – mimogrede naj spomnim na folk pregovor, da kolikor jezikov znaš, toliko glav veljaš.

Ziher sem navedla dovolj argumentov, skozi katere se lahko dokaže, da je zakon o slovenščini ful nepotreben in da poslanci ne bodo več mogli izvrševati dodatnih akcij za artikulacijo in implementacijo zakona, za katerega se vnaprej ve, da ga koristniki ne bodo rešpektirali. To bi bila ful izguba limitiranih resursov, le-te pa so potrebni za ful nacionalni razvoj v 21. stoletju. V temu razvoju pa gotovo ne želimo biti luzerji, temveč ful svobodni koristniki slovenskega jezika in jezikov v EU.

Pričakujem torej, da bo moje mnenje naletelo ne le na suport v Državnemu zboru temveč tudi pri masovnih akterjih v množičnemu komuniciranju, pri vseh tistih, ki reflektirajo v temu momentu aktualne probleme; te problemi pa niso rešljivi z normativno represijo.

Ko niti ministri ne razlikujejo med "moči" in "morati".

V novejšem času se je v slovenskem vsakdanjem besednem (ne)sporazumevanju ohlapnost v izražanju nekaterih pomenov uveljavila do te mere, da postaja že zaskrbljujoča. Zlasti je nevarno, kadar ne razlikuje med različnimi besedami, s katerimi se označujejo obveznosti in izbirnosti oseba, ki bi po uradni dolžnosti morala skrbeti za jasno ubesedovanje in sporočanje. Če kaj, potem gotovo sodi k položaju ministra to, da razlikuje med glagoloma "moči" in "morati".

Na podlagi pogostega napačnega govora v množičnih občilih moram ugotoviti, da je za nekatere ministre (npr. v dnevniku TV Slovenija I, 12. 5. 2002) to razlikovanje povsem odveč. Tisto, kar bi morala – denimo – vlada ukreniti, storiti, je pojasnjeno, da "more", nikakor pa ne "mora". Torej, vlada v prvem primeru ("more") ni obvezana nekaj storiti, temveč to lahko stori, ali pa ne, kakor jo je volja. Sprašujem se, kako naj državljani oblikujejo in utrjujejo svoje zaupanje vladi, če pa niti tega ne morejo zvedeti, kakšno delo si je naložila kot dolžnost. Državljani še ohranjajo razliko med moči in morati in v glavnem vedo, da bi vlada (in ministri) marsikaj **morala** narediti, da pa velikokrat **ne more** (ali pa noče). Večina dejavnosti vlade pa nikakor ni stvar izbirnosti in samovolje, temveč pooblastila, ki izhaja iz volje volilcev, ko izbirajo med različnimi kandidati in se odločajo, komu bodo prenesli delček svoje suverenosti (kot posamezniki/ce).

Razlikovanje med moči in morati torej ni le lepotno jezikoslovno vprašanje, temveč v prvi vrsti resno vprašanje, ki zadeva odnos med vladajočimi in tistimi, ki jim vladajo. Za vladajoče bi bilo potrebno, da bi znali natančno ubesedovati pojave in dejanja ter se izražati tako, da bi njihova sporočila naletela na ustrezen sprejem pri naslovnikih, ki jim vladajo. Če že sami izvoljeni predstavniki nimajo teh zmogljivosti, bi si jih morali pač pridobiti, morebiti tudi s pomočjo ustreznih strokovnih ustanov. Gre za demokracijo, ne za lingvokracijo!